

NOTA INFORMATIVĂ

la proiectul Hotărîrii de Guvern pentru modificarea și completarea unor hotărîri ale guvernului

Numele inițiatorului și a autorului, precum și a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul Hotărîrii de Guvern pentru modificarea și completarea unor hotărîri ale Guvernului a fost elaborat de către grupul de lucru al Ministerului Justiției în vederea modificării și ajustării Regulamentului privind aplicarea apostilei, creat prin Ordinul Ministrului Justiției nr. 294 din 04.07.2013.

În scopul elucidării unor aspecte tehnice, la ședințele grupului de lucru au fost invitați experți din domeniul IT, reprezentanți ai Guvernului responsabili de implementarea Serviciului Guvernamental de Plăți Electronice (MPay). De asemenea, se colaborează cu CPM (Corporate & Public Management Consulting Group), care este o organizație ce acordă asistență tehnică sectorului public.

Scopul și obiectivele urmărite prin adoptarea actului normativ

În vederea realizării *Planului de acțiuni pentru o Guvernare Deschisă pe anii 2012-2013*, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 195 din 4 aprilie 2012, în special, a obiectivului nr. 3 *Îmbunătățirea calității prestării serviciilor publice*, acțiunea nr. 10 *Asigurarea prestării serviciilor publice de calitate prin reingineria proceselor și optimizarea procesului de prestare a serviciilor publice*, subacțiunea 10.3 *Digitizarea graduală a serviciilor publice*, Ministerul Justiției vine cu inițiativa de a perfecționa și simplifica mecanismul de prestare a serviciilor publice de aplicare a apostilei pe actele oficiale întocmite pe teritoriul Republicii Moldova, pentru a asigura prestarea serviciilor publice de calitate populației, reglementînd și intenționînd să implementeze procedura de apostilare electronică.

De asemenea, lansarea serviciului e-apostilă, se încadrează în contextul acțiunii nr. 11 *Digitalizarea serviciilor publice*, din Programul strategic de modernizare tehnologică a guvernării (e-Transformare), aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 710 din 20 septembrie 2011.

Astfel, reieșind din importanța pentru societate a promovării și utilizării pe scară largă a performanțelor actuale ale tehnicii de calcul, modificarea Regulamentului cu privire la aplicarea apostilei a fost inclusă în Prioritățile Guvernului pentru 100 de zile.

Ca urmare a introducerii modificărilor propuse, se urmărește:

- liberalizarea procedurii de depunere și primire a actelor publice depuse pentru apostilare;
- facilitarea accesului cetățenilor la serviciile de apostilare, inclusiv on-line;
- simplificarea procedurii de primire și eliberare a actelor publice supuse apostilării;
- posibilitatea verificării actelor publice depuse pentru apostilare on-line;
- aplicarea semnăturii electronice care asigură securitatea sistemului ș.a.

Experiența altor state și reglementările corespondente ale legislației comunitare

Angajamentele Republicii Moldova pe plan internațional și Agenda de Integrare Europeană a Republicii Moldova impun revizuirea cadrului normativ național privind mecanismul de prestare a serviciilor publice de aplicare a apostilei, prin prisma unui șir de recomandări și practici în domeniu.

În anul 2006 Republica Moldova, prin Legea nr. 42-XVI din 2 martie 2006, a aderat la Convenția cu privire la suprimarea cerinței supralegalizării actelor oficiale străine. În 2013, Conferința de la Haga de Drept Internațional Privat a lansat *Manualul de funcționare practică a Convenției Apostilă*, unde au fost reflectate recomandări atât cu privire la apostila pe hîrtie, cît și la e-apostilă.

În procesul de elaborare a proiectului a fost luată în considerare experiența Columbiei și Spaniei în domeniul aplicării apostilei electronice, în special – modul de primire și eliberare a apostilei în format electronic. În Spania, implementarea programului e-APP de eliberare și utilizare a apostilei electronice, împreună cu e-registrul de accesibilitate on-line a fost lansat sub auspiciile proiectului e-APP pentru Europa, finanțat de Comisia Europeană. Astfel, fiecare cetățean poate accesa pagina web oficială din statul respectiv, unde se poate solicita on-line apostilarea actelor oficiale. De asemenea, este structurată eficient procedura de efectuare a plăților on-line pentru serviciul de apostilare.

Expunerea problemelor abordate în proiect prin prisma cadrului normativ în vigoare, argumentarea necesității de reglementare, evidențierea elementelor noi

În contextul celor expuse supra, prin prisma modificărilor propuse la Regulament, se urmărește crearea bazei normative pentru utilizarea procesului de apostilare în format electronic, în paralel cu cel actual (în format de hîrtie). Sînt reglementate noțiuni și tehnici noi de lucru, referitoare la procesul de depunere, examinare și eliberare a actelor publice supuse apostilării.

În vederea atingerii scopurilor și obiectivelor propuse, în Regulament sînt definite așa noțiuni, ca: *act oficial, autoritate responsabilă, e-apostilă, persoană competentă, solicitant*.

În scopul concretizării listei actelor oficiale apostilate de Ministerul Justiției, se propune o restructurare a pct. 9 din Regulament. Astfel, utilizarea la lit. i) a sintagmei “acte oficiale, eliberate de autoritățile publice”, duce la excluderea literelor b) și c), precum și a conceptului de “alte acte eliberate de organele oficiale ale Republicii Moldova”, care se includ în noua formulare propusă pentru lit. i).

Conform modificărilor propuse solicitanții care dețin semnătura digitală vor avea posibilitatea să depună cererile în format electronic pe portalul www.apostila.gov.md. Actualmente, posibilitățile tehnice permit recepționarea doar acelor cereri electronice, care se referă la apostilarea actelor de stare civilă și a cazierelor judiciare. Ulterior implementării noilor tehnologii informaționale în cadrul altor instituții, spectrul cererilor electronice urmează a fi lărgit.

Un alt element nou îl constituie faptul că plata pentru serviciul de apostilare urmează a fi efectuată prin Serviciul Guvernamental de Plăți Electronice (MPay), implementarea căruia a fost reglementată prin Hotărîrea Guvernului nr.280 din 24 aprilie 2013. Astfel, ajustînd procesul de lucru la necesitățile cetățenilor și acordînd posibilitatea de a scana actele depuse spre apostilare și de a achita tarifele on-line, va deveni posibilă solicitarea apostilării actelor oficiale de la distanță.

Odată cu introducerea sistemului de plăți electronice, a apărut necesitatea intervenirii și asupra momentului începerii curgerii termenului de prestare a serviciilor de aplicare a apostilei. Soluția este reflectată la alineatul trei al articolului 15²: „Actele prezentate pentru apostilare se eliberează solicitantului, de către autoritatea responsabilă, cu apostila aplicată în decursul termenului solicitat,

stabilit prin Hotărîrea Guvernului nr. 241 din 6 martie 2006, care începe să curgă din momentul confirmării plății.“

În vederea realizării recomandării nr. 203 din Ghidul privind funcționarea practică a Convenției apostilă, aprobat de Conferința de la Haga de Drept Internațional Privat, conform căreia, “autoritatea competentă ar putea elabora un model de formular de solicitare a apostilei, invitînd solicitantul să precizeze informația referitoare la statul în care apostila urmează a fi prezentată”, Regulamentul este completat cu o nouă anexă, în care este stabilit modelul cererii pentru apostilarea actelor oficiale. La cererea depusă în format electronic, solicitantul va anexa copia scanată a buletinului său de identitate și copia scanată a actului original care urmează a fi apostilat, însoțite de semnătura sa digitală.

De asemenea, conform recomandării nr. 201 din Ghidul menționat, “Convenția nu impune ca solicitantul să fie persoana care necesită să prezinte actul oficial în străinătate. Drept urmare, o apostilă poate fi emisă la cererea unui mandatar sau a persoanei care intenționează să o folosească”. Reieșind din această recomandare, pentru a simplifica substanțial procedura de eliberare a apostilei și a e-apostilei, precum și a lărgi cercul de solicitanți, s-a reglementat noțiunea de “solicitant”, care poate fi titularul actului oficial sau orice persoană care îl deține și solicită apostilarea acestuia.

Pentru stabilirea la pct. 12 a formatului e-apostilei, a fost luată ca bază recomandarea nr. 270 din Ghid, conform căreia “în cazul e-apostilelor, emise cu ajutorul tehnologiilor PDF, e-apostila și actul oficial electronic pot fi integrate într-un document PDF unic.”.

O altă inovație o constituie introducerea apostilei trilingve, pe lângă limba moldovenească, urmînd a fi utilizate limbile engleză și franceză. Au fost identificate aceste două limbi străine, deoarece acestea sînt limbile oficiale ale Convenției cu privire la suprimarea cerinței supralegalizării actelor oficiale străine din 5 octombrie 1961. De asemenea, menționăm faptul că modelul de apostilă trilingvă a fost adoptat de Conferința de la Haga de Drept Internațional Privat în anul 2012. Această modificare are drept scop facilitarea și simplificarea utilizării apostilei emise în Republica Moldova peste hotarele acesteia.

Ca urmare a introducerii în uz a e-apostilei, eliberarea acesteia va avea loc prin intermediul portalului www.apostila.gov.md. Solicitantul, la momentul depunerii cererii va primi un cod de securitate, atribuit de soft-ul electronic. Înscriind acest cod pe portal, el își va putea descărca și printa e-apostila. În scopuri de securitate, caracteristicile tehnice ale portalului vor permite limitarea numărului de descărcări ale unei e-apostile.

Menționăm faptul că performanțele tehnice de lucru, propuse spre reglementare și implementare, oferă posibilitatea de a presta serviciile de apostilare într-un termen mai redus, decît în prezent. Astfel, termenul general de 10 zile lucrătoare este redus pînă la 5 zile, iar termenele pentru apostilarea în regim de urgență sînt de 1 zi lucrătoare și 1 oră.

În contextul reducerii termenelor necesare pentru apostilare, vor fi reduse și tarifele pentru serviciile respective. Din acest considerent urmează a fi modificate tarifele serviciilor prestate de direcția apostilă, care sînt reflectate în Anexa nr.1 la Hotărîrea Guvernului nr.241 din 06 martie 2006 “Cu privire la aprobarea Nomenclatorului lucrărilor efectuate și serviciilor prestate contra plată, de Ministerul Justiției și

instituțiile subordonate ale acestuia și de instanțele judecătorești și tarifelor la acestea, precum și a regulamentelor privind modul și direcțiile de utilizare a mijloacelor speciale”.

Fundamentarea economico-financiară

Implementarea proiectului nu necesită cheltuieli suplimentare de la bugetul de stat.

Actualmente, din bugetul de stat se acoperă doar cheltuielile salariale. Cheltuielile de lansare a serviciului e-apostilă vor fi acoperite din plățile acumulate de pe urma prestării serviciilor de aplicare a apostilei.

Descrierea constatărilor expertizei anticorupție

Se va completa după efectuarea expertizei anticorupție.

Modul de incorporare a proiectului în sistemul actelor normative în vigoare, actele normative care trebuie elaborate sau modificate

Pentru implementarea prevederilor prezentului proiect, nu va fi necesară modificarea cadrului normativ conex.

Respectarea transparenței în procesul decizional

În scopul respectării prevederilor legii nr.239 din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul urmează a fi plasat pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md, directoriul *Transparența decizională*, secțiunea *Proiecte de acte normative remise spre coordonare*.

Denumirea autorităților care au avizat proiectului de act normativ. Rezultatele avizării și al expertizelor efectuate.

Se va completa după recepționarea avizelor.

Viceministru

Nicolae EȘANU